

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa pyhäinpäivästä 4.11. ja päättyy jouluyöhön 24.12..

Omituisia onnitteluja ja uudet koordinaatit

PYHÄINPÄIVÄ 4.11.

MATT 5:1–12

Ehkä vanhin löydetty kirja – katkelmia kirjasta – maailmassa on Matteuksen evankeliumi. Katkelma on vuosilta 125–150. Matteus oli järjestyksen mies, joka kuvasi pyhien yhteyden Jeesuksessa suurenmoisella tavalla. Kaikki VT:n kirjoitukset viittaavat Kristukseen. Sen, minkä Luukas sanoo yleisesti (24:25–32), kertoo Matteus yksityiskohdittain. Suoria lainauksia VT:sta on ainakin 44. Abraham sai lupauksen suvustaan kaikille kansoille tulevasta siunauksesta (Gen 12:1–3). Tämän suvun ketjuun syntyy Jeesus, Messias. Hän tuli maailmaan, jossa ”Raakel itkee lapsiaan” ja jossa hän oli kiusattu niin kuin jokainen. Jeesuksen ohjelma-julistus tiivistää sanoman, jolla Jeesus kahdestatoista alkamalla kokoaa uuden kansan: ”Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle.” (Matt 4:17) Käy ilmi, ettei Jeesus ole vain suuri opettaja, vaan ihmisen ja koko luomakunnan lunnastaja. Sitten seuraa maailmanhistorian suurin saarna, vuorisaaarna.

Siinain vuori oli Mooseksen saarnatuoli, Galilean vuori on nyt Jeesuksen. Mooseksen kautta annettua Jumalan lakia ei kumota, Jeesus täyttää sen, vieläpä meidän edestämme. Mooseksen istuimen olivat ottaneet ne, joilla oli laki, muttei ”Jeesus edestämme” -lunastuksen evankeliumia (Matt 23:2,3). Näin oli syntynyt harha kaikiksi ajoiksi: kun parhaani yritän ja olen hyvä ihminen, niin pelastun. Jeesuksen kymmenen käskyn katekismussaarna asettaa saavuttamattoman mitan: ei vain tekemällä ja tekemättä jättämällä, vaan koko sydämestäsi, koko mielelläsi ja koko voimallasi. Maalliselle laille riittävät teot, Jumalan laki vaatii sydäntä. Käy ilmi, etten vain tee syntiä,

vaan olen syntinen. ”Hän istuutui” on tosi rabbin arvovaltaa ja kenties saarnan kestoakin kuvaava. (Pitäisikö meidän tarkistaa saarna-asentoamme?) Jeesus puhuu opetuslapsilleen. Tästedes opetuslapsi on jokainen, joka kuulee sanan ja ottaa sen vastaan (Matt 7:24).

Kaikki kahdeksan autuutta kuuluvat Jeesuksen seuraajien elämään. Ne kertovat, mitä opetuslapseus merkitsee ja sitovat Kristuksen salaisuuteen. Vastaavasti kahdeksan voi-huutoa (Matt 23:13–36) kuvaavat fariseusten elämää. Kokonainen Jumalan sana, lain ja evankeliumin julistus, sisältää kummatkin: ”autuaita ovat” ja ”voi teitä”. **Erkki Ranta** toteaa, että autuaaksijulistamisista kolme ensimmäistä ja kahdeksas ovat ”omituksia onnitteluja”, luonnostaan vastenmielisiä, joita ei haluaisi. Neljä muuta ovat tavoiteltavia ominaisuuksia, jotka ovat tuoneet ihmiskunnalle uudet arvot ja ihanteet, ”tosin vahvoille vastenmieliset, koska ne ovat väkevä vastalause kaikelle itsekkyydelle ja oman edun tavoittelulle” (*Viesti vuorilta*, Perussanoma 2009). Luukkaan ”voit” kohdistuvatkin niihin, jotka ovat jo onnensa saaneet (Luuk 6:20–26). Luukkaalla ennen muuta pakanoille kirjoittavana ei Jeesus uutena Mooseksena ja sanomansa uutena Toorana ole samalla tavalla esillä kuin Matteuksella.

Autuudet ovat eskatologisia lupauksia tulevasta ajasta, mutta uusi ihminen ja uusi maailma ovat jo nyt läsnä syntinsä anteeksi saaneen (Ps 32), pyhälle matkalle kaipaavan (Ps 84) ja Jumalaa lähellä olevan (Ps 73) Jumalan lapsen autuudessa. Vuorisaaarna julistaa kristillistä erillaisuutta, jolla kuitenkin on luokseen kutsuvaa valovoimaa. Hengessä köyhät ”eivät loista suorituksillaan Jumalan edessä” (*Benedictus XVI, Jeesus nasaretilainen*, Edita 2008). Elämän vararikkotila vie rikkaan antajan vastaanotolle ja kor-

jauskelvottomaksi kolaroitu menee lunastukseen. On murhetta, jonka toivo on liian pieni, mutta on myös Jumalan mielen mukaista murhetta, jossa totuus ravistelee parannukseen, joka ei mukaudu pahaan ja jossa ollaan sittenkin iloisia (2. Kor 6:10, 7:10). Kolmas autuaaksijulistus on lainaus Psalmista 37:11. Sanat nöyrä, lempeä ja sävyisä ovat käännöksenä kärsivällisyyttä parempia. Mooses oli ihmisistä nöyrin (Num 12:3). Sitten tuli lempeä Kristus (Matt 21:5, 11:29). Maailma on teidän, sillä te olette Kristuksen ja riemuvoonna perintömaat palautetaan (1. Kor 3:21–23; Lev 25).

Vanhurskaudessa on kaksi näköalaa. Vanhassa testamentissa se merkitsi uskollisuutta Tooralle, nyt kuuliaisuutta Raamatulle, Jumalan sanalle. Uskomme, tunnustamme ja opetamme ”kyllä” ja ”ei”, koska pyhä kirjamme sanoo niin. Ennen muuta kristittyjen ”ei” on tuonut herjan ja vainon. Toinen näköala vanhurskauteen on syntisen pelastuksen jano, uskonpuhdistuksen juhluvuoden vanhurskaus yksin armosta, yksin uskota, yksin Kristuksen tähden. Jumala antamansa nälän ja janon myös tyydyttää.

Armo ei ole lupa jatkaa syntistä elämäänsä, vaan Jumalan mieli sellaista kohtaan, joka ei enää halua jatkaa pahassa, vaan turvautuu Jeesukseen. Koska armahdettuja syntisiä on yhä vähemmän, kasvaa armottomuus. Kun kadotamme Jumalan, ei puhtaalla sydämellä ole merkitystä. Ihmisestä itsestä tulee elämänsä ja sydämensä herra. Menetetään luottamus ja mielekkyys. Siksi sovinto ja rauha Jumalan kanssa on niin sydämen rauhan kuin keskinäisen sopimisen ja maailmanrauhankin edellytys. ●

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Tarkenna ytimeen

USKONPUHDISTUKSEN

MUISTOPÄIVÄ 5.11.

MATT. 16:1–4

Uskonpuhdistuksen muistopäivää vietetään tänä vuonna reformaation 500-vuotismerkkivuoden päätteeksi. Kuten Evankeliumikirjassa todetaan, pyhäpäivä muistuttaa, että ”Jumala ei unohda kansaansa, vaan antaa kirkolle uudistumisen aikoja ja niitä ihmisiä, jotka auttavat meitä palaamaan kristillisen uskomme perusteisiin, Raamattuun ja sen julistamaan uskonvanhurskauteen”.

Evankeliumiteksti Matt. 16:1–4 on mitä ajankohtaisin kirkkomme nykytilanteessa. Kolme näkökulmaa tulevat suoraan kohti.

Ensinnä Jeesus sanoo fariseuksille ja saddukeuksille: ”Taivasta te kyllä osaatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä.” Meteorologinen osaaminen oli Jeesuksen kriitikoilla hallussa. Sen sijaan herkkyys Jumalan tahdolle oli jäänyt muiden pyrkimysten alle. Se mitä oli tapahtunut ja tapahtumassa Jeesuksen kautta ei heitä liikauttanut. Ihmisviisaus oli sokaissut heidät näkemästä Jumalan tahtoa ja pelastussuunnitelman toteutumista. Jälleen kerran tärkein jäi vähemmän tärkeiden asioiden taakse.

Osaamme kyllä teologeina, pappeina ja kirkkona askaroida monissa tärkeissä asioissa, mutta unohtuuko meiltä kaikkein tärkein? Reformaation merkkivuotta varten Kirkkohallitus on julkaissut erilaisia esitteitä ja esineitä. Yksi niistä on suurenuslasi, jossa on teksti ”Tarkenna ytimeen!” Siihen kiteytyy olennaisesti koko uskonpuhdistuksen perusajatus. **Martti Luther** ja hänen myötään luterilainen reformaatio tähtäsi ytimen löytämiseen kaiken sen ympärille kertyneen toisarvoisen sijasta.

Siis: takaisin ytimeen! Uskonvanhurskaus on reformaation ydin. Jumala antaa

ihmiselle armosta synnit anteeksi ja vapauttaa hänet elämässään synnin orjuuttavasta vallasta ja lahjoittaa hänelle Kristuksessa uuden elämän. Tässä on kirkkomme tärkein tehtävä tällä hetkellä: takaisin ytimeen, on kirkastettava ydintä!

Toiseksi Jeesus sanoo ihmeitä ja merkkejä vaativalle sukupolvelle, että ”ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki”. Kristityn ei tarvitse olla sääprofeetta eikä erehtymätön aikojen merkkien tulkitsija. Riittää kun uskoo niihin merkkeihin, jotka on annettu. Jeesus oli haudassaan kolme päivää ja kolme yötä, kuten Joonan valaan vatsassa. Tämä riittää merkiksi kristitylle.

Jeesuksen risti on synnin sovituksen ja kuoleman voiton merkki. **Kyriilos Jerusalemlainen** rohkaisi kasteelle valmistautuvia oppilaita 300-luvulla: ”Älkäämme siis hävetkö Vapahtajamme Kristuksen ristiä, vaan olkoon se meidän ylpeytemme.” Tätä merkkiä uskonpuhdistus nosti esille.

Ristin teologia on luterilaisuuden ydintä. Kaikkivaltias Jumala kätkeytyy vaivaan ja kärsimykseen, erityisesti Jeesuksen ristinkuolemaan. Risti on kuoleman merkki, mutta samalla elämän puu. Se on rakkauten ilmaus. Risti kertoo, millainen Jumala on. Samalla se paljastaa myös, millainen ihminen on. Jeesuksen risti viestii: ”Tämän minä olen tehnyt sinulle. Tämän sinä olet tehnyt minulle.”

Ristissä on koko ihmiskuntaa yhdistävä voima. Siihen kiteytyy pelastushistoria, meidän ihmisten ja koko luomakunnan vapahdus synnin, kuoleman ja pahan vallasta. Meidän kristittyjen tulee pitää ristiä rohkeasti esillä.

Kolmanneksi evankeliumissa mainitaan, että Jeesus ”jätti heidät ja lähti pois”. Nämä sanat vahvauttavat. Yleensä Jeesuksesta piirretty Raamatussa toisenlainen kuva. Hän kutsuu luokseen kaikenlaisia väkeä, eikä ole lähettämässä heitä pois.

Mutta Jeesus voi myös jättää ihmiset ja lähteä pois, jos häntä ei tahdota kuunnella ja ottaa vastaan

Kristinusko on vaikuttanut maassamme yli 850 vuoden ajan, luterilainen kirkkokin viiden vuosisadan ajan. Luther tähtäsi toiminnallaan ennen muuta evankeliumin esillä pitämiseen. Tätä silmällä pitäen Luther ja työtoverinsa **Philipp Melanchton** alleviivasivat Raamatun arvoa ja arvovaltaa. Lisäksi he korostivat, että Raamattua tuli tulkita kirkon yhteisten uskontunnustusten, kolminaisuusopin ja Kristuksen kahden luonnon opin valossa.

Jumalan sanassa on kirkon voima ja uskomme perusta. Jumalan sanassa me kohtaamme Jeesuksen ja kuulemme hänen puheensa. Uskonpuhdistuksen muistopäivänä on hyvä muistaa Martti Lutherin viisaus: kirkko on rakennettu Jumalan sanalla ja Jumalan sanalla on kirkon viatkin korjattava.

Lutherin korostus oli selvä: Raamatun keskus on sanoma Kristuksesta Vapahtajana. Raamatun kirjoitettu sana on ikään kuin ”Kristuksen kapalo”. Jumalan sanan kuulemista on sanankuulossa oleminen kirkossa, mutta jokaisen tulisi itsekin lukea Raamattua hartaudekseen.

Lutherin *Vähä Katekismus* sisältää tiivistettynä Raamatun keskeisen sanoman. Katekismusta tulisi mietiskellä ja palata siihen yhä uudestaan eikä kuvitella, että kertalukemalla kaikki on selvää. Katekismus on myös rukouskirja ja mietiskelykirja, joka olisi nykyajan meditatiomuodin aikana löydettävä uudelleen. Silloin ei tarvitsisi mennä merta edemmäs kalaan!

Raamatun tutkiminen ja lukeminen sekä samalla myös Katekismuksen uudelleen löytäminen olisivat mitä parhaimpia avaimia reformaatioon, siis ytimeen palaamiseen. ●

Seppo Häkkinen

TT, Mikkelin hiippakunnan piispa

Tehtävä ja vastuu

VALVOMISEN SUNNUNTAI 19.11
MARKUS 13:33–37

Kameravalvontakyltti saa tarkistamaan auton nopeutta. Sama tapahtuu, kun poliisin miekka-auto ilmestyy näköpiiriin. Pelkäämme ja toivomme heitä. He ovat kuin vastausta rukoukseen: päästä meidät pahasta. Viikonloppujen perheväkivallassa he toimivat perheneuvojina, ja pappeina silloin, kun vievät koteihin kuolinviestiä. Poliisi valvoo, koska Paholainenkaan ei nuku. Esivalta ei kannata miekkaa turhaan! Kristillisyyden ohentumassa ja oikean ja väärän hämärtyessä lain tukkeita vuotavassa padossa ja valvontaa on lisättävä. Jos Jumalan sanaan sidotut omattunnot menetetään, mikään hallitus ja lainsäätäjät ei pysy perässä. Voiko puolisonsa ja perheensä pettävä olla luotettava politiikassa? Olisiko vähässä väärä kuitenkin oikea paljossa, vaikka firman johtajana?

Ihmisen tehtävä ja vastuu asetetaan niin Matteuksella kuin Markuksellakin vakaviin puitteisiin. Matteuksella Jeesuksen opetus talenteista on Jeesuksen toisen tulemisen ja viimeisen tuomion välissä. (Matt 25) Markuksella kunkin palvelijan oma tehtävä, vastuu ja varansa pitäminen seuraa suoraan Jumalan sanan pysyvyydestä ja Kristuksen paluusta.

Uskonpuhdistus 500 vuotta sitten jatkoi runsaat talentit yhdestä syystä: se teki kansalle tärkeäksi ja rakkaaksi Raamatun. Kansankielelle käännettyistä Raamattuisista ja lukutaidosta aloitettiin, koska jokaisen tuli saada lukea Raamattua itse. Kirjojen kirjasta löydettiin ihmisen arvo. Lankeemus ja synti toivat maailmaan kylä paljon pahaa, mutta synnin seurauksia, kuten työn raskautta, sairauksia ja epäoikeudenmukaisuutta oli lupa ja tuli lievittää. Jumalan lunastusteko ihmiseksi tullessa Kristuksessa tarjosi radikaalin

mahdollisuuden muuttua, irtautua itsekyyden, turmeluksen ja synnin kahleista. Löydettiin myötätunto ja hoivaamisesta kasvoi lääketiede ja sosiaaliturva. Munkeista tuli työn raskautta helpottavan teknologian uranuurtajia.

Raamattututkimus tarvitsi yliopistot, jotka laajenivat tutkimaan paljon muutakin. Oli lupa ja mielekästä ajatella ja tutkia, koska kaiken alkajana ja takana oli suuri äly, ihmeellinen suunnitelma ja suunnittelija. Hänestä päivän Psalmi sanoo: ”Herra, sinä olet meidän turvamme polvesta polveen. Jo ennen kuin vuoret syntyivät, ennen kuin maa ja maanpiiri saivat alkunsa, sinä olit. Jumala, ajasta aikaan sinä olet.” (Ps 90) Kristinuskon myöhäsyntyisenä kukkana tuli tyranniaa parempi demokratia, joka on aina altis kylmille tuulille.

Raamatusta löydettiin avioliiton elämäntarkoituksellinen perusta: kolmiyhenteisen Jumalan persoonien erilaisuus ja ykseys. Kasvoi tasapainoinen perhe-elämä ja naisten ja lasten asema vahvistui. Lupausten pitämisestä tuli arvo ja luottamuksesta koko yhteiskuntaelämän perusta. Katso maailmankarttaa! Eivät kaikki maat ole yhtä korruptoituneita. Lähes kaksi kolmesta Jeesuksen vertauksesta liittyi rahaan. Kutsumus ja työ, säästäminen ja sijoittaminen löytyvät Raamatusta, mutta ne muuttuvat tuhoisaksi ahneudeksi, jos ne irtautuvat Raamatusta. Luottamukseen perustuva talousjärjestelmä romahtaa, ellei sitä pidetä yllä hengellisten periaatteiden mukaisesti. Jos oma toimeentulo on taloudellinen kysymys, on lähimmäisen toimeentulo teologinen kysymys. On olemassa erilaisia rikkautta, joka tekee tulevaisuudesta menneisyyttä paremman, eikä sen rikauden nimi ole mammona. (Näitä ajatuksia kokosin **Vishal Mangalwadin** teoksen *Kirja, joka muutti maailmasi äärelä*, Päivä 2017).

Tarvitaan valvomisen sunnuntai, jotta muistaisimme valvoa joka hetki. Sitteen on tuomiosunnuntai. Tuomiopäiväkin tulee, vaikkei tuomitsevaan Jumalaa uskoisikaan. Mutta ihmeellisen levollisia ovat hekin, jotka uskovat. Jumalan tuomio kohtaa myös kunniallisia miehiä ja nuhteettomia naisia.

Vieraille maille matkustava mies on Jeesus. Hän palasi sinne, mistä oli tullutkin. Mutta ”vieras maa” ei ole meille täysin outo, sillä Jeesus puhui ”Isän kodista” aika paljon ja mikä tärkeintä, neuvoi sinne tien: Se, joka seuraa Jeesususta tulee sinne, missä hän jo on (Joh 14:6). Jokainen on saanut oman tehtävän ja vastuun. Minkä teemme tai jätämme tekemättä yhdelle vähimmistä, sen teemme Jeesukselle. Pahinta, jos emme tee hänelle mitään, jätämme rauhaan. Entä jos hän on meille yhtä piittaamaton tuomiopäivänä?

Yö jaettiin neljään vartiojaksoon. Ilta-kuudesta yhdeksään oli ilta, seuraavana kolmena tuntina saavutettiin keskiyö, sitteen kolme tuntia pimeään aamuyön hetkiä, kunnes kolmesta kuuteen valkeni aamu. Tunnit keskiyön molemmin puolin olivat pimeimmät ja vaikeimmat pysyä hereillä. Yhteiskunnallisesti ja hengellisesti ajatellen ne ovat aikaa, josta päivän Malakia-profeetan ja Ilmestyskirjan tekstit puhuvat (Mal 3:13–18; Ilm 22:10–17). Vaikka kuilu saastaisen ja pyhän välillä syvenee, ihmisten arvostelukyky on soikaistunut ja hetken menestys ja onni soikaisevat. Mutta sitten koittaa aamun kajo, ja ”te näette jälleen eron vanhurskaan ja jumalattoman välillä”. Erityinen vastuu valvoa ja kehottaa valvomiseen on ovenvartijalla eli seurakunnan sananpalvelijalla. Hän muistuttaa, että ”talon herra tulee”, pysy Jumalan sanassa, jottei arvostelukyky pimeässäkään petä ja rohkai-see uskollisuuteen. ●

Keijo Rainerma

Kaksi suurta päivää: viimeinen ja tänään

TUOMIOSUNNUNTAI (KRISTUKSEN KUNINKUUDEN SUNNUNTAI) 26.11. MATTEUS 25:31–46

Raamatun hyvä uutinen on sekin, että kerran totuus ja voittaa ja oikeus toteutuu. Silloin on tultu ajan ja iäisyyden taitteeseen, viimeiseen tuomioon. Meille kuten oppi-isällemme **Martti Lutherille** on kaksi suurta päivää: tuomiopäivä ja tämä päivä. Vielä ei ajan päätös ja tuomiopäivä ole tullut. On kirkkovuoden päätös ja tuomiosunnuntai. Jumala, viimeinen tuomio, ihmisyyden ja vastuu kuuluvat yhteen. Ihminen ja elämänsä muotoutuvat kovin erilaisiksi sen johdosta, uskooko Jumalaa ja viimeiseen tuomioon vai ei.

Miksi Jumala antaa kaikenlaisten terroristien ja hirmuvaltioiden riehua? Mutta antoihan hän vedenpaisumuksen. Mikä sellainen Jumala on, joka sillä tavalla tuhoaa ihmiset? Mitä me oikeastaan toivomme ja odotamme Jumalalta? Ulkoistamme pahan pois itsestämme ulkopuolelle ja tohdimme todeta: Jos Jumala on hyvä ja kaikkivaltias, miksei hän poista pahaa maailmasta? Ajattele, jos Jumala poistaisi pahan maailmasta tänään klo 20, kuinka moni meistä katsoisi tapahtuneesta uutisia klo 20.30? Kaikki ovat Jumalan edessä pahoja. ”Kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla.” Jumala poistaa pahan kerran sille varattuun paikkaan ja silloin täydellinen hyvä toteutuu, mutta hän ei ole tehnyt sitä vielä. Jumala on pitkämielinen ja antaa aikaa parannukseen. Aikasi on Jumalan pitkämielisyyden sinulle antamaa.

Tämä on tuomion evankeliumi: Ehdoton ja täydellinen oikeus ja totuus toteutuvat. Toteutuu se, mitä lukemattomat vääryyden uhrit ovat viimeisenä

lohtunaan hiljaa toivoneet. Kukaan ei puutu. Kaikki ovat läsnä. Todetaan kaikki tässä elämässä tapahtunut. Ei vastaväitteitä, vain yksi tarkentava kysymys. Jeesuksen viimeisen tuomion kuvauksesta saa sen vaikutelman, että kaikki taajuavat syvästi: näin on oikein. Viimeisestä oikeusasteesta ei voi vedota enää mihinkään korkeampaan, muttei tarvitsekaan. Mahtavallakin vallankäyttäjällä on Herransa, lahjomaton tuomari. Raha tässä elämässä voi olla vain hänellä, jolla välit viimeiseen oikeusasteeseen ovat kunnossa. Suuri jako näyttää olevan jo valmiina. ”Menkää pois” on sana niille, jotka jo tässä elämässä menivät pois, kun Jeesus heitä kutsui. ”Tulkaa” on sana niille, jotka jo tässä elämässä tulivat, kun Jeesus kutsui seuraajakseen. Iäisyys on ajan kaiku.

Tuomiopäivä on enemmän kuin vain tuokio vanhan maailman ja ajan, uuden maan ja ikuisuuden välissä. Tulevaisuus ulottuu nykyhetkeen. Tässä ja nyt tehdyt ratkaisut todetaan siellä. Kuolema ei kirjoita uusia nimiä elämän kirjaan eikä pyyhi yhtään nimeä pois. Kuolema muuttaa elämäsi muodon, ei sinua. Vielä enemmän: Tulevaisuus määrää nykyhetken arvon. Sen tietää opiskelija, joka valmistautuu loppudenttiin, tai urheilija, jonka vuosien harjoittelu tähtää suureen kilpailuun tai yrittäjä, joka tilivuoden jälkeen laskee viimeisen luvun viivan alle. Jos elämäni tilinpäätös on Saatanalle ja hänen enkeleilleen varattu ikuinen tulli, kaikki on mennyt hukkaan.

Tuomiopäivä on nyt jo läsnä siinä kuolevaisen ihmisen ylpeydessä, jossa hän kääntää selkänsä sille ainoalle asianajajalle, johon viimeisellä tuomiolla voi turvata. Ei ole suvaitsemattomuutta tarjota hukkuvalle ainoaa käytettävissä olevaa pelastusrengasta, mutta on mieleöntä olla tarttumatta siihen ja ajatella: täytyy olla jokin muukin keino. Viime-

nen tuomio on läsnä myös siinä, missä syntinen saa tunnustaa syntinsä rippisälle ja ottaa vastaan synneistä päästön. Jeesus sanoo: ”Minkä te päästätte maan päällä, se on oleva päästetty taivaassa.” Joko sinulla on tämä ennakkopäätös?

Armosta uskon kautta tapahtuvan pelastuksen ja tuomiopäivän tekojen mukaan tapahtuvan tuomion välillä näyttää olevan jännite. Antaa sen olla. Tuomiopäivä sitoo yhteen Jeesuksen ja lähimmäisen, armon ja hyvät teot, uskon ja rakkauden. Kun sanassa ja ehtoollisessa luoksemme tuleva Kristus on otettu vastaan, on leivän jakamisen aika. Usko vaihtaa rakkauden eli hyvät teot. Mutta hyvätkin teot muuttuvat vääriksi, jos ne eivät tapahdu uskosta, vaan ansioitumisen tarkoituksessa.

Ehdoton vastuu kuuluu kristilliseen ihmiskuvaan. **Hitler** ja natsijohtajat pakenivat itsemurhaan välttääkseen hirmutekojensa vastuun, mutta kristillinen usko ei anna edes tätä ovea vastuun pakenemiseen. Sinä olet vastuussa elämästäsi, ei edes vanhempasi tai yhteiskunta. Ajatuksella, vaikuttimella, teolla ja teemmättömyydellä on nimensä, tapahtumajakansa ja -paikkansa tässä elämässä. Sellaisina ne kirjautuvat myös elämän tilinpäätöstä varten. Huomaamme Ilmestyskirjan kaksinkertaisen kirjanpidon: tekojen kirja ja elämän kirja (Ilm 20:12). Tekojen kirjan kirjoittamme itse. Elämän kirjan kirjoittaa Jumala. Voit tarkistaa Jumalan antamasta elämän kirjasta Raamatusta, onko nimesi taivaan elämän kirjassa. Armo annetaan armoa tarvitsevalle. Hääkutsu on vapaaehtoinen, kärkeäjäkutsu pakollinen. Jumalan armoa voi paeta, Jumalan tuomiota ei. ●

Keijo Rainerma

Kuninkaasi tulee nöyränä

1. ADVENTTISUNNUNTAI 3.12.

LUUK 19:28–40

Jeesus on matkalla Jerusalemiin pääsiäisjuhlaan. Kaupungin itäpuolella, Öllymäeksi nimitetyllä vuorella, hän pyytää opetuslapsiaan hakemaan hänelle aasinvarsan. Opetuslapset tekevät työtä käskettyä, ja pian Jeesus ratsastaa kohti kaupungin porttia profeetta Sakarjan kirjan 9. luvusta löytyvän ennustuksen mukaisesti – ei niin kuin maalliset hallitsijat, vaan nöyränä, ilman ulkoisia vallan merkkejä (Sak 9:9).

Millä riemulla opetuslapset hänet ottavatkaan vastaan! ”Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä!”, he laulavat ylistäen Jumalaa Herramme voimateoista. Opetuslapset saivat todistaa profetoiden täyttymistä. Kuningas tuli kansansa keskelle.

1. adventtisunnuntain teema - ”Kuninkaasi tulee nöyränä” - ohjaa meidät ylistämään Jumalaa siitä, että Kuninkaamme on tullut ja tulee *meidän* keskellemme. Jeesus tuli ja tulee sinuakin varten!

Kun hän tuli sinua varten ensimmäisen kerran, hän tuli halpaan seimeen ja veriselle ristille. Ihmeiden ihme: Pyhän Kolmiyhteisen Jumalan toinen persoona, Isästä iankaikkisuudessa syntynyt Poika, otti jumalallisen luontonsa yhteyteen ihmissuonnon. Jumalan Poika tuli ihmiseksi. Järkemme ei sitä käsitä, mutta usko ymmärtää: Jumalan Poika alensi itsensä lunastaakseen ihmissuvun synnin, kuoleman ja Perkeleen vallasta. Evankeliumi on mysteeri. Tarkastele sitä uskolla, älä inhimillisellä järjellä. Sinunkin syntiesi tähden Jeesus runneltiin ja naulittiin ristiin. Sinunkin kovuutesi, anteeksiantamattomuutesi, ylpeytesi ja välinpitämättömyytesi lävistivät Vapahtajasi kädet ja jalat. Sinullekin hän huusi: se on täytetty! Kaikki sinunkin syntiesi annettiin

anteeksi! Kirjoittaahan apostoli Johannes Kristuksen olevan ”meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman” (1. Joh. 2:2). Jeesus tuli sinua varten.

Toiseksi: Jeesus tulee sinun luoksesi sanassaan ja sakramenteissaan. Ne ovat Herramme aaseja! Ajattelehan, Jeesus ratsasti sinun luoksesi, sinun elämäsi, jo elämäsi alkumetreillä kastaessaan palvelijansa kautta sinut lapsekseen. Silloin hän puki sinut armolleen ja laupeudellaan, vuodatti Pyhän Hengen sydämeesi ja luki sinut puhtaaksi synnistäsi. Uudestisyntyit Jumalan lapseksi ja iankaikkisen elämän perilliseksi! Näin Paavali vakuuttaa kirjeessään Titukselle: ”Mutta kun Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan tuli näkyviin, hän pelasti meidät, ei meidän hurskaiden tekojemme tähden, vaan pelkästä armosta. Hän pelasti meidät pesemällä meidät puhtaiksi, niin että synnyimme uudesti ja Pyhä Henki uudisti meidät.” (3:4–5) Kas-teessa Kuninkaasi otti sinut valtakuntasä perilliseksi!

Ja Hän hoitaa sinua Kirkkonsa yhteydessä. Kuule sanan vakuutuksia: ei Herrasi sinua jätä, hän rakastaa sinua, hän antaa lankeemuksesi anteeksi. Johanneksen kirjeestä luemme: ”Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus.” (1. Joh 2:1) Ehtoollispöydässä saat ottaa vastaan Vapahtajasi tosi ruumiin ja veren. Paavali kirjoittaa: ”Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen?” (1. Kor 10:16)

Armonvälineissä Kuninkaasi tulee luoksesi. Uskosi ja pelastuksesi ovat Hänen käsissään. **Martti Luther** kirjoittaa tästä kauniisti: ”...sinun kuninkaasi tulee: et sinä etsi häntä, vaan hän etsii sinua; et sinä häntä löydä, vaan hän löy-

tää sinut; tulevathan julistajat häneltä, ei omasta itsestäsi; heidän julistuksensa tulee häneltä, ei omasta itsestäsi; uskosi tulee häneltä, ei omasta itsestäsi, ja kaikki se minkä usko sinussa vaikuttaa, tulee häneltä, ei omasta itsestäsi.” (Kirkkopostilla I, s. 34, Helsinki 1945.)

Otathan Kuninkaasi vastaan uskossa iloiten? Laulathan sinäkin: ”Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä”? Kun uskot ja laulat, olet siinä joukossa, jolle Herramme lausuu: ”Autuaat ne silmät, jotka näkevät sen, mitä te näette” (Luuk. 10:23), sillä silloin sinä näet ja kuulet. Kuulet Hyvän Paimenen äänen Raamatun lupauksissa ja näet hänet kasteveden läikkejä ja siunatussa leivässä ja viinissä.

Näkevänä ja kuulevana saat myös ottaa hänet vastaan iloiten, kun hän saapuu kunniaansa. Kristuksen paluu aikojen lopulla on kolmas tapa, jolla hän luoksesi tulee. Silloin hän ei tule seimeen, silloin hän ei tule pilkattavaksi ja ristiinnaulittavaksi – hän tulee tuomitsemaan eläviä ja kuolleita. Sinä päivänä kaikki näkevät hänen kirkkautensa, kaikki kuulevat hänen äänensä. On niitä, jotka ovat torjuneet hänet - tekstimme fariseusten tavoin - ja kuulevat tuona päivänä kadotustuomionsa; mutta uskavana sinä saat armotuomion. Sinun luoksesi Kuningas tulee tutuna. Hän on se Vapahtaja, joka tuli sinun sijaiskärsijäksesi Betlehemin seimeen ja Golgatan ristille. Hän on se Herrasi, joka ratsasti luoksesi sanassaan ja sakramenteissaan. Hän on se Hyvä Paimen, joka johdatti ja kantoi sinua. Hän se on. Sinä et joudu tuomiolle synneistäsi, sillä Jumala lupaa: ”Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita.” (Joh. 3:17–18) Iloitse ja riemuitse - sinun Kuninkaasi tulee! ●

Teemu Haataja

Pastori, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Kiitos isänmaasta

ITSENÄISYYSPÄIVÄ 6.12.

5. MOOS. 8:10–17

Vanhan testamentin lukukappale teroittaa Israelin kansan mieleen syyn siihen, miksi se saa luvattun maan osakseen. Israel ei saa sitä omakseen oman erinomaisuutensa vuoksi, päinvastoin, vrt. Deut 7:7. Israel saa sen omakseen, koska Jumala on niin valalla vannonut, Deut 7:8. Luvattu maa on Jumalan lahjaa, ja kansaa varoitetaan kuvittelemasta, että se olisi omilla voimillaan ja omilla ansioillaan sen ansainnut, 8:13–18. Kyse on silkasta armosta. Kansaa varoitetaan unohtamasta Herraa, ja hänen säädöksiään, kun lihavat vuodet ovat tulossa.

Mutta miten Israelin kansalle kävi lopulta? Lihavina vuosina Israelin kansa hylkäsi Jumalansa, ja lankesi palvomaan muita jumalia, baaleja ja aseroita. Siitä profeetat toistamistaan varoittavat, mutta kansa ei kuuntele heitä. Lopulta kansaa kohtaa pakkosiirtolaisuus, niin suuri on heidän luopumuksensa Jumalasta.

Itsenäisyyspäivä on mielenkiintoinen juhlapyhä. Silloin kiitetään Jumalaa maan vapaudesta ja itsenäisyydestä. Taustalla on ajatus siitä, että Jumala olisi auttanut Suomea pysymään itsenäisenä. Itsenäisyyden aikana Suomen kansa on rakentanut tulevaisuuttaan, ja noussut sadassa vuodessa ryyssyistä rikkauksiin. Jokin aika sitten vielä elettiin lihavia vuosia, nyt **Alexander Stubbin** masinoima juustohöylä on ollut suuremmassa käytössä. Mutta onko lihavissa vuosissa yksi syy siihen, miksi suomalaiset ovat loitonneet Jumalasta?

Ennen vanhaan tuntui paljon selkeämältä ja itsestään selvältä, että Jumalaa kiitettiin siitä hyvästä, mitä meille on suotu. Nykyään samoja äänenpainoja ei enää kuulu, ainakaan julkisuudessa. Yhä enemmän korostetaan suomalaisten sisua

ja ahkeruutta. Siinä on varmasti osatoisuus, mutta onko siinä sittenkään kaikki? Ja lopulta meidän hyvät ominaisuutemme, sisukin, on peräisin Jumalalta.

Päivän teksti laittaa meidät pohtimaan omaa tilaamme kansana, mutta erityisesti yksilönä. Muistamme me Jumalaa silloin, kun elämässä menee hyvin? Ymmärrämmekö sen, että kaikki, mitä saamme, on viime kädessä lahjaa Jumalalta? Ja muistamme sen, että pelastus ei ole lopulta meidän tekoamme, vaan Jumalan tekoa alusta loppuun saakka?

Suurin asia päivän tekstissä on nimitäin sen esikuvallisuus meille kristityille. Se, miten Jumala johdatti Jumalan kansaa luvattuun maahan ja antoi sen silkasta armosta, on esikuva siitä työstä, jota Jumala on tehnyt meidänkin puolestamme. Emme me ole kristittyjä oman erinomaisuutemme vuoksi, tai omien ansioidemme vuoksi. Emme me pääse luvattuun maahan, taivaaseen, omien tekojemme ja ansioittemme tähden. Pääsemme sinne sen tähden, että Jeesus on kuollut ristillä ja sovittanut meidän syntimme. Pääsemme sinne siksi, että Jeesus on nousnut kuolleista, voittanut kuolemalla kuoleman ja Jumalan uusi luomistyö on saanut lähtölaukauksensa tästä historian tapahtumasta.

Se, jolla ei ole paljoa, ymmärtää sen ehkä helpommin kuin se, jolla on paljon. Siksi Jumala meitä välillä kuljettaa syvien polkujen ja kärsimysten laaksojen kautta, jotta hän herättelisi meidät ymmärtämään armon suuruuden ja välttämättömyyden. •

Topias Tanskanen

TK, fil. yo.

Kuninkaasi tulee kunniassa,

2. ADVENTTISUNNUNTAI 10.12.

LUUK 17:20–24

Missä on Jumalan valtakunta? Se on sielä, missä Jumala vaikuttaa ja käyttää valtaansa.

Raamatusta puhutaan Jumalan valtakunnasta ja hallintavallasta kolmessa eri merkityksessä. Ensinnäkin Jumala hallitsee kaikkea olemassa olevaa (Ps 103:19). Tätä nimitetään voiman valtakunnaksi. Toiseksi Jumala hallitsee maanpäällistä kirkkooan. Siellä, missä Jumala sanallaan ja sakramenteillaan synnyttää uskon, sielä on Jumalan armon valtakunta (Joh 3:5). Kolmanneksi Jumala hallitsee taivaallista seurakuntaa ja kaikkia sen enkeleitä kunnian valtakunnassa (2. Tim 4:18).

Päivän raamatunkohdasta huomaamme, että Jeesus puhuu sekä Jumalan armon että kunnian valtakunnasta. Toinen on jo täällä, toinen on vasta tulossa. Fariseuksille, jotka kyselivät Jumalan valtakunnan tulemisesta, Jeesus paljastaa, että armon valtakunta on jo täällä: ”Jumalan valtakunta on teidän keskellänne.” Opetuslapsilleen hän sen sijaan puhuu tulevastasta valtakunnasta ja siitä päivästä, jolloin hän saapuu kunniassaan ja kirkkaudessaan takaisin.

Sanat ”teidän keskellänne” tarjoavat raamatunlukijalle mielenkiintoisen pähkinän. Nuo sanat voisi kääntää myös ”sisällisesti teissä”, kuten aiempi Kirkkoraamattu tekeekin. Kummallakin käännöksellä on omat hyvät ja huonot puolensa.

”Teidän keskellänne” korostaa armon valtakunnan saapumista ihmisten luo. Siellä, missä evankeliumia julistetaan ja synnit saadaan anteeksi, on armon valtakunta. Käännös on mitä osuvin kuvaamaan Jeesusta itseään ja hänen tehtäväänsä: Jeesus – joka on tullut ihmiskunnalle pelastukseksi – eli ja oli 2000 vuotta sitten ihmisten keskellä.

Käännösvaihtoehdon ongelmana ovat Jeesuksen omat sanat, joiden mukaan Jumalan valtakunnan tulemistä ei voi tarkkailla (Luuk 17:20–21). Siksi on hyvä muistaa, että vaikka Jumalan armon valtakunta on kristittyjen keskellä, tuota valtakuntaa

ei saa aikaan ihmisten julistus tai kirkkoon kokoontumiset, vaan Jumalan Pyhä Henki, joka toimii sanan ja sakramenttien kautta ihmissilmiltä kätkeytyä.

”Sisällisesti teissä” korostaa Pyhän Hengen työtä yksittäisten ihmisten sydämessä. Henki synnyttää uskon milloin ja missä tahtoo armonvälineitä apunaan käyttäen. Se ei synny Henkeä tai ihmisiä manipuloimalla ja tiettyjä tunteita heissä herättämällä, eikä toisten uskoa voi arvioida vain sen perusteella, mitä näkyy ulospäin. Vain Jumala näkee sydämeen.

Tämän käännösvaihtoehdon haaste muodostuu fariseuksista, joille Jeesus suuntasi nämä sanat. Luukas ei kerro, missä tarkoituksessa he kysyivät Jeesukselta Jumalan valtakunnan tulemisesta. Yleisesti fariseukset kuvataan Jeesusta vastustavina henkilöinä. Mikäli näin on tässäkin tapauksessa, voidaanko Jeesusta vastustavista fariseuksista puhua henkilöinä, joiden *sisällä* Jumalan valtakunta vaikuttaa? ”Sisällisesti teissä” tulee sen vuoksi ymmärtää niin, että Jumalan valtakunta vaikuttaa nimenomaan kristittyjen sydämissä – siellä, missä Pyhä Henki on synnyttänyt uskon.

Puhuttuaan fariseuksille armon valtakunnasta Jeesus opetti opetuslapsiaan Jumalan kunnian valtakunnasta. Vaikka Jeesus istuu jo nyt kaikessa kirkkaudessaan ja kunniassaan Isän oikealla puolella, maanpäällinen seurakunta saa nähdä Jeesuksen näkyvän kirkkauden ja kunnian vasta silloin, kun hän saapuu takaisin. Siksi ennen tuota viimeistä päivää kristittyjen ei tule uskoa ja seurata opettajia, jotka haluavat meidän jo nyt löytävän ja kohtaavan kunniaan ja kirkkauteen korotetun Jeesuksen. Kirkkoa ei ole lähetetty etsimään kirkkautta ja kunniaa.

Sen sijaan sille on uskottu tehtäväksi julistaa ristiinnaulittua Jeesusta. Jeesusta, jonka kunnia ja kirkkaus kätkeytyvät meidän silmiltämme, Jeesusta, joka pu-

keutuu orjan pukuun. Jeesusta, jonka valtaistuini on puinen risti ja jonka kruunu on orjantappuroista tehty. Jeesusta, joka tulee meidän luoksemme arkisiin asioihin – puhuttuun ja kirjoitettuun sanaan, veeteen, leipään ja viiniin – kätkeytyä. Kun aika on täysi, Jeesus saapuu kyllä näkyvällä tavalla takaisin, ja hänen mukanaan saapuu myös Jumalan kunnian valtakunta. Siihen asti me odotamme, kuten kirkko on odottanut jo 2000 vuoden ajan, Ihmisen Pojan ilmestymisen päivää. Emme kuitenkaan joudu odottamaan yksin tai Jumalan valtakunnan ulkopuolella, vaan Herra Jeesus on jo nyt meidän kanssamme ja meidän keskellämme ja hän hallitsee jo nyt pitäen meistä huolta armon valtakunnassaan maailman loppuun asti. ●

Jukka Peranto

Pastori, Rauman Pyhän Marian seurakunta, Suomen evankelisluterilainen lähetysshiippakunta

Tehkää tie Kuninkaalle

3. ADVENTTISUNNUNTAI 17.12.

5. MOOS 18:15–19

Mooses on ollut kansansa profeetta. Profeetan erityisasema Mooseksen kohdalla ei ole ollut siinä, että hän on ennustanut tulevia asioita, raottanut verhoa tulevaisuuteen. Tämä oli ominaista muiden kansojen profeetoille. Mooseksen aseman kannalta eivät olleet myöskään ratkaisevia ne kaikki ihmeteot, joita Jumala hänen kauttaan teki, tai hänen roolinsa Egyptin orjuudesta pois pääsyn suhteen. Mooseksen erityisasema kumpusi siitä, että Jumala oli puhunut Moosekselle kuin ystävälle, niin kuin ihminen puhuu toiselle ihmiselle, kasvoista kasvoihin (Ex 33:11). Tämä Jumalan kanssa puhuminen toi Moosekselle auktoriteetin, jota ei ollut kenelläkään toisella ihmisellä. Häntä oli juuri tuosta syystä määrää totella – hänellä oli ollut oikeus kohdata Jumala kasvotus-

ten. Jahve sanoo: ”Hänelle puhun suoraan kasvoista kasvoihin, en arvoituksellisin sanoin vaan avoimesti. Hän saa katsoa Herran kirkkautta suoraan. Kuinka te siis rohkenette puhua Moosesta, minun palvelijaani vastaan?” (Num. 12:8)

Jumalan kasvojen näkemisen kautta Mooseksen teoista, ihmeistä ja lain välittämisestä tuli merkityksellistä. Mooseksen erityisasema Jumalan kasvojen näkijänä teki hänestä kykenevän toimimaan Jumalan tahdon välittäjänä. Mooseksen julistus Israelin kansalle oli: ”Kääntykää takaisin pahoilta teiltänne! Noudattakaa minun käskyjäni ja määräyksiäni ja eläkää sen lain mukaisesti, jonka minä olen antanut isillenne ja ilmoittanut teille palvelijointeni, profeettojen, suulla.” (2. Kun 17:13).

Myöhemmin Johannes Kastaja julisti Juudean autiomaassa: ”Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle!” (Matt 3:2). Johanneksesta voidaan puhua ensimmäisenä Mooseksena ja Jeesuksesta toisena. Ensimmäisen Mooseksen tehtävä on nimittäin osoittaa Jumalan kansalle Jumalan kasvot, toisen Mooseksen tehtävänä on paljastaa ne. Ensimmäisen Mooseksen tehtävänä on osoittaa Jumalan kansalle Jumalan tahto, toisen Mooseksen tehtävänä on täyttää se. Ensimmäiselle Jumala puhui kuin ystävälle, toiselle kuin pojalle.

Ei ole vaikeaa nähdä tässä Vanhan testamentin lukukappaleessa viittaushohtoa Kristukseen. Mooses sanoo Israelin kansalle: ”Herra, teidän Jumalanne antaa veljienne joukosta nousta profeetan, joka on minun kaltaiseni. Häntä teidän tulee kuunnella.” (j. 15) Tämä profeetta on nouseva kansansa joukosta. Huomaamme, että Mooses esittää samankaltaisen kehoituksen kuunnella tulevaa profeettaa, kuin Jahve oli käskennyt Moosesta kuunneltavan. Samalla Mooses kutsuu tulevaa profeettaa hänen kaltaisekseen. Mikä tekee Jeesuksesta Mooseksen kaltaisen? Ensimmäinen vastauksemme on ’Jumalan kas-

vot’. Toinen vastauksemme on, että tuleva profeetta on Ihmisen Poika.

Mooses jatkaa: ”Tätähän te pyysitte Herralta, Jumalaltanne, kun Horebin vuorelle kokoontuneina sanoitte: ’Me emme enää kestä kuulla Herran, Jumalamme, ääntä emmekä nähdä tuota suurta tulta, sillä pelkäämme, että kuolemme.’ Herra sanoi silloin minulle: ’Se, mitä he sanoivat, on oikein.’” (j. 16–17) Näky Jumalan kirkkauden ilmestyessä ja sen vain jatkuessa sai Israelin kansan pois tolaltaan. He eivät kestäneet Jumalan pyhyden läsnäoloa. Tuleva profeetta olisi vastaus tähän kansan pyyntöön: ”Siksi minä annan heidän omien jälkeläistensä joukosta nousta profeetan, joka on sinun kaltaisesi; minä panen sanani hänen suuhunsa, ja profeetta puhuu kaiken, minkä minä hänen puhuttavakseen annan. Jos joku ei kuuntele niitä sanoja, jotka hän minun nimissäni puhuu, minä itse vaadin tilille sen miehen.” (j. 18–19) Jahve vastaa kansalleen tavalla, jonka se kestä. Hän nostaa kansansa jälkeläisen, ihmisen, joka lähestyy kansaa niin, ettei Herran pyhyys polta sitä. Tämä tarkoittaa kuninkaan alennustietä. Jumala alentaa itsensä, Poika syntyy ihmiskohdusta ja ottaa orjan muodon. Vain näin kansa kykenee kohtaamaan Jumalansa kasvoista kasvoihin.

Tämä Ihmisen Poika sitten kasteessa kirkastetaan, ihmiseksi tullut Jumala paljastaa ensimmäisen Mooseksen kasvojen edessä kasteella ollessaan omat todelliset kasvonsa. Isä tunnustaa tällöin: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.” (Matt 3:17) Myöhemmin sama toistuu Jeesuksen lähtiessä kolmen opetuslapsensa kanssa vuorelle yksinäisyyteen. Nyt Jeesuksen kasvot todella kirkastetaan ja hänen vaatteensa muuttuvat valonvalkeiksi. Nyt paikalla ovat myös Mooses ja Elia. Ensimmäisen Mooseksen kasvojen edessä tapahtuu nyt, ehkä jopa vielä kastehetkeä voimakkaampana, toi-

sen Mooseksen kirkastaminen. Taas kuul-
laan sanat: ”Tämä on minun rakas Poi-
kani, johon minä olen mieltynyt.” Tähän
lisätään nyt sanat: ”Kuulkaa häntä!” (Matt
17:5) Ensimmäinen Mooses on vuositu-
hansia aiemmin lausunut Jahven sanat:
”Jos joku ei kuuntele niitä sanoja, jotka
hän minun nimissäni puhuu, minä itse
vaadin tilille sen miehen.” (j. 19) Saman-
kaltainen vetoisuus on kuultu ensimmäi-
sen Mooseksen sanojen vastustamisesta
aiemmin (Num 12:8). Toisesta Moosek-
sesta sanotaan kuitenkin jo Mooseksen
suulla päivän lukukappaleessa kuin evan-
keliumien Kristuksen kirkastushetkellä
paljon enemmän. Hänellä on todellisen
Jumalan kasvot. Hänellä on valta kaiken
luomakunnan yli. Tehkää tie Kuninkaalle
ja kuulkaa häntä! ●

Markus Korri

Pastori, Suomen evankelis-
luterilainen Kansanlähetys

Herran syntymä on lähellä

4. ADVENTTISUNNUNTAI 24.12.
MATT 1:18–14

Joosef on erityisesti miehille puhutteleva
esikuva. Muutamalla vedolla evankelis-
ta luo Joosefista kuvan: hän on vanhurs-
kas (kr. *dikaios*) mies Daavidin suvusta.
Hän on samassa sarjassa Aabrahamin ja
muiden Vanhan testamentin hurskaiden
kanssa. Kuitenkin kuuliaisuus Jumalal-
le johdattaisi Joosefin tilanteeseen, jos-
sa hän ei saisi osakseen ihmisten kunni-
oitusta ja kiitosta, vaan halveksuntaa ja
naureskelua selän takana. Jos fariseukset
”tekivät kaiken vain siksi, että heidät huo-
mattaisiin” (Matt 23:5), niin nyt Joosefin
hurskaus johdattaisi häntä vain häpeään
ihmisten silmissä.

Monta kertaa Raamatun hurskaat mie-
het joutuvat hämmentäviin tilanteisiin,
joissa Jumalan johdatus menee yli oman

ja muiden ymmärryksen. Uskallatko as-
tua tuolle tielle? Aabraham sai käskyn uh-
rata poikansa. Hämmennyksen vallassa,
yön pimeinä hetkinä, Joosef mietti erilai-
sia ratkaisuja. Paras olisi, hän ajatteli, hy-
lätä Maria kaikessa hiljaisuudessa. Herran
enkeli kuitenkin ilmestyi hänelle ja Joosef
oli kuuliainen: ”Älä pelkää ottaa tykösi Ma-
riaa.” (Vuoden 1938 käännös). Matteuksen
lukuissa 1 ja 2 kerrotaan, kuinka enkeli il-
mestyi kolme kertaa Joosefille, ja joka ker-
ta todetaan, että Joosef teki juuri niin kuin
Herra käski. Kuolemanuhan alla hän läh-
tee perheensä kanssa pakolaisiksi Egyptiin
(2:13) ja myöhemmin hän järjestää heille
turvallisen kodin Nasaretiin (2:21). Hän on
hyvä isä. Joosef on perheen suojelija. Hän
suojelee Mariaa ja Jeesus-vauvaa. Hän ei
hylkää perhettään vaikeina hetkinä.

”Älä pelkää ottaa tykösi Mariaa” – ni-
mittäin Marian mukana Joosefin kodis-
sa varttui Messias, Jumalan Poika. Myös-
kään meidän kristittyjen ei pidä pelätä
ottaa neitsyt Mariaa tykömme. Jeesuksen
sikiäminen neitsyestä vakuuttaa siitä, et-
tä Jumalan pelastus, Jeesus, on puhtaas-
ti Jumalan armon lahja. Tuota pelastajaa
ei ihminen ole saanut aikaan, vaan hän
on lähtöisin Jumalasta (Joh 8:42.). Mari-
alle, Herran äidille, annettu arvonimi, Ju-
malanäiti, muistuttaa siitä, että Jeesus
todella on Jumala, pyhän Kolmiyhteisen
Jumalan toinen persoona. Näin arvokas
kunnioitus äitiä kohtaan vahvistaa usko-
amme Kristukseen.

Enkeli ilmoittaa Joosefille, että pojalle
tulee antaa kaksi nimeä: Jeesus ja Imma-
nuel. Jeesus sen vuoksi, että ”hän pelastaa
kansansa sen synneistä”. Hebreankielinen
nimi *Jehoshua* tarkoittaa ”Herra pelastaa”.
Toisin kuin hänen kaimansa, Joosua, Jee-
sus ei pelasta kansaansa Egyptin orjuu-
desta, eikä myöskään Rooman vallan alta
– niin kuin monet juutalaiset messiaani-
sissa toiveissa unelmoivat. Jeesuksen ni-
menomainen missio on pelastaa kansansa

sen synneistä. Evankelista Matteus korostaa selvästi monessa kohtaa, että Jeesuksen mission ydin on syntien anteeksiantamisessa. Matteuksen kertoessa Jeesuksen asettamasta ehtoollisesta, hän, toisin kuin muut synoptikot, yhdistää Jeesuksen veren nimenomaan syntien anteeksiantoon: ”Tämä on minun vereni, liiton veri, joka kaikkien puolesta vuodatetaan *syntien anteeksiantamiseksi*.” (Matt 26:28) Näin Jeesus vuodattaa verensä korostetusti juuri tämän vuoksi. Jeesus pelastaa synnistä.

Syntien anteeksianto on pelastustyö, jonka vain Jumala voi toteuttaa. Tämän vuoksi onkin osuvaa, että Jeesus saa nimekseen myös Immanuel. Tuo Jesajan kirjan ennustuksen mukainen nimi tarkoittaa ”Herra meidän kanssamme”. Jeesus on ”Herra meidän kanssamme” ja sen vuoksi hän voi pelastaa kansansa sen synneistä. Koko Matteuksen evankeliumia kehystää Jumalan läsnäolo Jeesuksessa. Jumala on läsnä evankeliumin alussa (1:18), puolivälissä (18:20) ja viimeisessä jakeessa (28:20). Tänäkin, kun kaksi tai kolme on koolla Jeesuksen nimessä, Herra on meidän kanssamme. Herra lupaa kaikkien kansojen keskelle levittäytyneelle kristikansalleen, että hän on kanssamme ”kaikki päivät maailman loppuun saakka”.

Tänään monien paineiden alla kamppailevat isät ja äidit tarvitsevat syntien anteeksiantajaa, pelastajaa, ja Jumalaa, joka todella on meidän kanssamme. Joulua ja joulun odotus ovat usein perheiden juhlaa. Toivomme, että perhe saisi viettää yhdessä joulua. Joosef ei hylännyt vaimoaan (kahlattuaan) ja niinpä tuo pyhä perhe sai viettää yhdessä historian ensimmäisen ”joulun”, Vapahtajan syntymäjuhlan.

Varmasti myöhemmin seimen äärelä Joosefin usko sai vahvistusta. Hän tunsii profetiat Messiaan syntymästä, hän kuuli vaimonsa, samoin kuin idän tietäjien ja paimenten todistukset. Hän tiesi, että enkelin ilmestykset unissa olivat totta eivätkä

harhoja. Varmasti neitsyt Maria, tuo naisista siunatuin ja armoitettu Herran äiti, herätti Joosefissa uskoa. Joosef sai uskoa, että Jumalan pelastus oli tullut heidän perheensä osaksi. Adventin rukous on ”Tule, Herra Jeesus!” Tulkoon tuo pelastus myösinun elämäsi ja perheesi osaksi.

Harvempi meistä on niin kuuliainen kuin Joosefin kerrotaan olleen. Moni isä on luikkinut tiehensä, kun lapset ja vaimo olisivat häntä eniten tarvinneet. Moni isä, niin kuin se Betlehemin majatalon isäntä, on sulkenut ovensa Jeesukselle. Kuitenkin, kuten Jeesuksen nimistä näemme, hän on tullut aivan erityisesti meitä syntisiä varten – näin juuri Matteuksen evankeliumissa Jeesus painottaa: ”En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita (*dikaious*), vaan syntisiä.” (Matt 9:13) ●

Juho Sankamo

Pastori, Suomen Raamattuopiston säätö

Lupaukset täyttyvät

JOULUAATTO 24.12.

LUUK 2:1–14

Jouluevankeliumi Luukkaan mukaan sitoo Jeesuksen syntymän määrättyjen historiasta tuttujen henkilöiden hallitusaikeihin. Jumalan pojan lihaksituleminen ei tapahtunut jossain toisessa ulottuvuudessa, hurskaiden tarinoiden maailmassa tai ihmisten sisäisessä todellisuudessa, vaan Jumala lähetti Poikansa meidän maailmaamme, meidän historiaamme. Jumala toimii historiallisissa tapahtumissa, ja niissä hän toteuttaa pelastussuunnitelmaansa. Vastaavalla tavalla uskontunnustuksemme liittävät Jeesuksen kuoleman Pontius Pilatuksen maaherrakauteen. Betlehem ja Jerusalem saivat olla kaksi kaupunkia, joissa Jumalan suuret teot toteutuivat. Nämä kaupungit ovat yhä olemassa.

Jeesuksen syntymä Daavidin kaupungissa oli monien Vanhan liiton aikaisten

lupausten täyttymys. Vuosisadat Jumalan kansan hurskaat olivat muistaneet, mitä jo kuningas Daavidille oli aikoinaan luvattu (2. Sam 7:12–16): hänen jälkeläisensä tulisi hallitsemaan ikuisesti. Vuosisatojen kuluessa profeetat olivat vahvistaneet lupauksen, ja siksi kansa odotti hurskasta, daavidilaista kuningasta, Daavidin poikaa, Messiasta, joka kaitsisi kansaa Jumalan mielen mukaan. Sukupolvesta toiseen lupaukset välitettiin eteenpäin, koska Jumalan uskollisuutta ei epäilty. Ajallaan hän toteuttaisi sanansa.

Enkelin ilmoitus paimenille lopetti pitkän odotuksen. Tänäpäin hän on syntynyt! Merkillistä on se, miten ja kenelle ilosanoma ilmoitettiin. Kaikkein korkeimmalta taholta, taivaan enkelien suulla, sanoma kerrottiin ensimmäiseksi vähässä arvossa pidetyille paimenille. Tässäkin ilmeni Jumalan pelastussuunnitelman ihmeellisyys, mistä Maria heti saatuaan tietää raskaudesta, oli ylistänyt Jumalaa: ”Hän on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan ja korottanut alhaiset” (Luuk 1:52), tai mistä Jeesus ylisti Isäänsä: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä, että olet salannut tämän viisailta ja oppineilta mutta ilmoittanut sen lapsenmielisille” (Matt 11:25).

Israel odotti Messiasta, Kristusta, mutta sai paljon enemmän. Enkelit ilmoittivat vastasyntyneen olevan myös Vapahtaja ja Herra. Vapahtaja ei tullut vain maallisen kuninkaana vapauttamaan kansaan roomalaisen siron alta, vaan hän tuli tuomaan vapauden synnistä ja kuolemassa. Kristuksen voittoisa sota ei ollut sotaa maallisia vihollisia, vaan koko ihmiskuntaa orjuuttavia henkimaailmoja vastaan. Siksi aseina eivät olleet miekat ja keihäät vaan viisi verta vuotavaa haavaa. Edelleen, Betlehemissä Josefille ja Marialle syntynyt poika ei ollut vain Daavidin jälkeläinen, vaan hän oli Jumalan oma Poika, niin että enkelit nimittivät häntä Herrak-

si. Herra-sanana taakse kätkeytyy Vanhan testamentin kaikkein pyhin nimi, Jumalan oma nimi Jahve. Niinpä enkelin ilmoitus syvimmiltään tarkoitti sitä, että Jumala itse oli nyt tullut kansansa keskelle. Jumala itse oli tullut ihmiseksi, jotta Israelin kansa ja lopulta koko maailma pelas-tuisi. ●

Ville Auvinen

TT, pastori, vs. lähetysohjohtaja, Suomen luterilainen evankeliumiyhdistys

Teille on syntynyt Vapahtaja!

JOULUYÖ 24.12.

LUUK 2:1–14

Joulu-evankeliumi Luukkaan evankeliumin toisessa luvussa tai osa siitä luetaan jouluaaton, jouluyön ja jouluaamun jumalanpalveluksessa. Pitäisikö saarnatekstiksi valita jokin muu, ainakin kahdessa näistä? En itse valitsisi muuta. On monia, jotka ovat vain yhdessä joulun pyhäpäivien jumalanpalveluksessa, ja heidän on hyvä kuulla paitsi itse joulu-evankeliumi myös selitystä tästä hienosta ja rikkaasta Raamatun kohdasta.

Jouluaaton, -yön ja -aamun jumalanpalvelukset ovat saarnaajalle suuria mahdollisuuksia. Kirkossa on silloin paljon heitä, jotka ovat siellä harvoin. Miten puhua ymmärrettävästi hänelle, jolle Raamatun sanat ja perinteinen uskon kieli eivät ole tuttuja? Miten saada kuulija oivaltaamaan, että sillä, mitä saarnaaja sanoo, on merkitystä hänelle? Ja samanaikaisesti tulee olla uskollinen sanomalle, jota teitämme on julistaa. Tarvitaan rukousta – Jumala voi avata korvat ja sydämet. Ja juuri sanoma – evankeliumi, ilosanoma – vaikuttaa. Se saa kuuntelemaan, koskettaa, avaa sydämiä, antaa uskoa ja vahvistaa sitä. Jumala on ja toimii siinä.

Luukkaan kertomuksen alussa mainitaan kaksi tuon ajan tunnettua henkilöä – keisari Augustus ja Syyrian käskynhaltija

Quirinius. Kerrotaan verotuksesta, Joosefista ja hänen kihlatustaan Mariasta, matkasta Betlehemiin ja lapsen syntymästä. Oli yö ja paimenet vartioivat lammaslau-maa. Ja Jumala toimi tuossa maailmassa. Jumala toimii nytkin maailmassa, jossa on presidenttejä, ministereitä ja kenraa-leja, jossa tehdään päätöksiä ja nämä vai-kuttavat moniin ja jossa useimmat elävät tavallista elämää. Jumala ei ole kaukana tähtien takana vaan lähellä. Hän tekee te-kojaan ja toteuttaa suunnitelmiaan täs-sä maailmassa, jossa elämme. On sanot-tu, ettei kristinuskon ydin ole viisaudet ja ajattomat totuudet – niitäkin uskossam-me kyllä on – vaan Jumalan toiminta ja teot tässä maailmassa. Miten hyvä uskoa Jumalaan, joka on, elää ja toimii lähellä minua ja meitä.

Vanhassa testamentissa Jumalaa kut-sutaan paimeneksi, hänen toimintaansa verrataan siihen, mitä paimen tekee. Myös Israelin suurmiehet Abraham, Mooses ja Daavid paimensivat lampaita. Paimen-ten työ ei siis ollut aina ollut vähäarvois-ta tai halveksittua. Voi olla, että Luukkaan evankeliumin ensimmäisillä lukijoilla – kreikkaa puhuvilla helleeneillä – oli jo-pa idyllisiä ajatuksia paimenista ja hei-dän työstään. Jotkut taas pitivät paimenia epäluotettavina ja yhteiskunnan alimpaan luokkaan kuuluvina. Joidenkin mieles-tä he eivät voineet olla hurskaita valitun kansan jäseniä, koska he eivät voineet pi-tää kiinni sapattimääräyksistä. Niin tai näin, Jumalan tapa toimia oli yllättävä: Sanoma syntyneestä Vapahtajasta kerrot-tiin ensiksi paimenille. Enkeli tuli heidän luokseen, ei vaikkapa temppelein pappien tai pyhiin kirjoituksiin omistautuneen fa-riseuksen luo.

Muistuttaisiko tämä tästä: Sanoma Va-pahtajasta kuuluu kaikille – sille joka ih-misen mittapuiden mukaan on korkealla ja sille joka on näillä mittareilla alempana, sille jolle Jumala tuntuu kuuluvan ja

sille joka monien mielestä on kaukana Ju-malasta. Tämä voi olla suuri uutinen sille, joka kaipaa Jumalaa mutta ajattelee, ettei hän yllä Jumalan luo. Ensiksi paimenille kertominen muistuttaa myös, että Jumala toimii usein toisin kuin me odotamme tai vaadimme. Hänen ajatuksensa ovat toi-senlaisia kuin meidän.

Enkeli kertoi, että Betlehemissä on syn-tynyt Vapahtaja. Tuon ajan hallitsijoi-ta saatettiin kutsua tällä arvonimellä tai he vaativat, että heitä tuli kutsua vapah-tajaksi tai pelastajaksi. Kukaan ihminen ei kuulu noin korkealle. Eikä edes jonkin verran toisten yläpuolelle. Olemme kaikki samalla tasolla – kaikki Jumalan luomia, kaikki syntisiä ja kaikki Jumalan kanssa sovitettuja. Kukaan ihminen ei ole pelas-taja, jos pelastumiselle tarkoitetaan, mi-ten käy tämän elämän jälkeen. Kukaan ih-minen ei voi pelastaa edes itseään. Mutta Jeesus on Pelastaja. Hänelle kuuluu tuo arvonimi ja hän on kaiken ja kaikkien ylä-puolella.

Enkeli kutsui vastasyntyntä myös Kristukseksi ja Herraksi. Jumalan lupa-us toteutui, koska hänen lupauksensa ei-vät jää toteutumatta – Jeesus on Messias, kreikaksi Kristus, luvattu Kuningas. Mei-dän Vanha testamenttimme kutsuu Juma-laa Herraksi. Jouluevankeliumissa muuta-ma jae enkelin sanoja aiemmin puhutaan Herran enkelistä ja Herra kirkkaudesta ja tarkoitetaan Jumalan enkeliä ja Jumalan kirkkautta. Herra – siis Jumala – oli syn-tynyt Betlehemissä. Taivaan ja maan Her-ra oli tullut ihmiseksi. Miten vaikea tätä on ymmärtää. Mutta sen voimme käsittää, mitä tämä merkitsee: voimme tuntea Ju-malan, koska näemme hänet Jeesuksessa.

Jouluevankeliumissa kerrotaan, että pelko valtasi paimenet ja heille sanottiin: ”Älkää pelätkö!” Tuskin he olivat ennen nähneet mitään tuollaista – kirkkaus, joka valaisi pimeyden, ja enkeli – ja ennen ko-kematon usein pelottaa. Mutta varmaan-

kaan pelko ei johtunut niinkään tästä. Luultavasti se pelotti, että paimenet ta-
jusivat olevansa lähellä Jumalaa, jopa Ju-
malan piirittämiä. Heidän luokseen tuli
Herran enkeli ja Herran kirkkaus ympä-
röi heidät. Paimenet varmaan tiesivät, että
Jumala on pyhä ja vihaa syntiä. Ja he ovat
syntisiä ihmisiä ja ansainneet tuomion
Jumalalta. Ehkä he ajattelivat, että nyt he
saavat ansaitsemansa, ja se pelotti. Mutta
eivät saaneet, koska oli syntynyt Vapahtaja.
Meillekin sanotaan: Älkää pelätkö. Ja
se tarkoittaa varsinkin, ettei tarvitse pelä-
tää kadotustuomiota, koska on Vapahtaja.
Olemme ansainneet tuomion mutta Jee-
sus on Pelastaja.

Miten osaisimme myös joulukirkossa
julistaa juuri tätä: Ei tarvitse ansaita ja yl-

tää korkealle. Jumala antaa lahjana ja tuo
lahjansa – anteeksiantamuksen ja pelas-
tuksen – alas luoksemme.

Taivaallinen sotajoukko ylisti Jumalaa
ja toivotti rauhaa. Kunpa rauha tulisi sin-
ne, missä soditaan. Varmaan enkelit tar-
koittivat myös rauhaa Jumalan kanssa.
On Vapahtaja, Jumala on antanut ja antaa
anteeksi ja siksi ihminen voi elää Luojan-
sa yhteydessä ja sovussa hänen kanssaan.
Rauha Jumalan kanssa voi vaikuttaa ih-
misten välisiin suhteisiin: jos on rauha,
jota ihminen tarvitsee ja kaipaa eniten,
miksi kiistellä, pitää vihaa tai sotia toisen
ihmisen kanssa? ●

Jari Rankinen

Pastori, vs. pääsihteeri,
Suomen teologinen instituutti

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen Opiskelija-
ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Timo Junkkaala
timo.junkkaala@gmail.com
050 545 8446

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Marko Turunen
marko.j.turunen@outlook.com
044 0510 862

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala | teemu@gstj.fi

Toimitus 2017

Ville Kettunen, Markus Korri,
Santeri Marjokorpi, Leif Nummela,
Juho Sankamo, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen, Lauri Vartiainen
Neuvottelukunta 2017–2019
Keijo Rainerma (puheenjohtaja),

Juha Auvinen, Ville Auvinen,
Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Ilmari Karimies, Jussi Miettinen,
Pekka Mäkipää, Olavi Peltola,
Tapio Puolimatka, Teuvo V. Riikonen,
Niilo Räsänen, Matti Sartonen,
Mauri Tervonen, Lauri Thurén,
Juha Vähäsarja.

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@nesenta.fi

09 8566 7918

Tilauhinnat 2016

Opiskelijatilaus 17 €/vuosi, kesto-
tilaus 40 €/vuosi, määräaikaistilaus
43 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.



**Uskon ja ajattelun avuksi
44. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**